

Elmarknadsfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i ellagen och lagen om certifiering av stamnätsföretag för el och avslår en motion. Syftet med ändringarna i lagarna är bl.a. att förtydliga terminologin, förenkla regelverket för intäktsramar för elnätsverksamhet, underlätta för ökad efterfrågeflexibilitet och ge elkunder bättre tillgång till information om avgifter och övriga villkor för överföring av el.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

I betänkandet finns en reservation (V).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:237 Elmarknadsfrågor.

En motion som väckts med anledning av propositionen.

Innehållsförteckning

<i>Behandlade förslag</i>	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	6
Elmarknadsfrågor	6
Propositionen	6
Motionen	10
Utskottets ställningstagande.....	10
Reservation	12
Övrigt om elmarknaden, punkt 2 (V)	12
Särskilt yttrande	13
Lagförslagen, punkt 1 (M, C, L, KD).....	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	15
Propositionen	15
Följdmotionen	15
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lagförslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i ellagen (1997:857),
2. lag om ändring i lagen (2011:710) om certifiering av stamnätsföretag för el.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:237 punkterna 1 och 2.

2. Övrigt om elmarknaden

Riksdagen avslår motion

2017/18:4136 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Reservation (V)

Stockholm den 7 juni 2018

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Lars Hjalmered (M), Anna-Caren Säterberg (S), Hans Rothenberg (M), Per-Arne Håkansson (S), Josef Fransson (SD), Hanif Bali (M), Anna Wallén (S), Lise Nordin (MP), Mattias Jonsson (S), Mattias Bäckström Johansson (SD), Maria Weimer (L), Birger Lahti (V), Penilla Gunther (KD), Patrik Engström (S), Sofia Fölster (M) och Rickard Nordin (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2017/18:237 Elmarknadsfrågor och en motion som väckts med anledning av propositionen. I bilaga 1 finns regeringens förslag till riksdagsbeslut, och i bilaga 2 finns regeringens förslag till lagförslag.

Bakgrund

Regeringen gav i juni 2015 Energimarknadsinspektionen i uppdrag att bl.a. utreda förutsättningar och hinder för olika kunder att öka den samhälls-ekonomiska effektiviteten på elmarknaden genom ökad efterfrågeflexibilitet. I december 2016 fick myndigheten även i uppdrag att se över regleringen av intäkter från nätverksamhet. I uppdraget ingick bl.a. att föreslå en författningsreglering som gäller en rimlig avkastning när intäktsramar fastställs för elnätsföretag. Energimarknadsinspektionen redovisade uppdragen i rapporten Åtgärder för ökad efterfrågeflexibilitet i det svenska elsystemet (Ei R2016:15) respektive Nya regler för elnätsföretagen inför perioden 2020–2023 (Ei R2017:07). Båda rapporterna har remissbehandlats.

Promemorian Elmarknadslag (Ds 2017:44) har tagits fram i Regeringskansliet för att göra det möjligt för regeringen att lägga fram ett förslag till en ny elmarknadslag som ersätter ellagen. Promemorian har remissbehandlats. Vissa av förslagen i promemorian hanteras i den aktuella propositionen. Övriga förslag i promemorian bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Regeringen beslutade den 8 mars 2018 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i propositionen. Lagrådet lämnade synpunkter på förslaget till lag om ändring i ellagen, vilka regeringen i huvudsak har följt. Lagrådet hade inte något att invända mot de föreslagna ändringarna i lagen om certifiering av stamnätsföretag för el.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i ellagen (1997:857) och lagen (2011:710) om certifiering av stamnätsföretag för el. Ändringarna avser främst elnätsföretagen.

I propositionen förtydligas ellagens terminologi när det gäller bl.a. indelningen av elnätet i olika nivåer och förutsättningar för att bedriva överföring av el på de högsta spänningsnivåerna. Vidare förtydligas och förenklas regelverket för intäktsramar för elnätsverksamhet på olika sätt, bl.a. när det gäller bedömningen av kvalitet. För att underlätta för ökad efterfrågeflexibilitet föreslås att det ska bli lättare att utveckla nätavgifterna genom

pilotprojekt och genom att införa nya nättariffer stegvis. Elanvändare ska även få bättre tillgång till information om avgifter och övriga villkor för överföring av el. För att motverka att konsumenterna utsätts för otillbörliga påtryckningar föreslås ändringar när det gäller förutsättningarna för att avbryta överföringen av el p.g.a. betalningsförsummelse. I propositionen föreslås också att ellagens bestämmelser om att överklaga ska förenklas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Utskottets överväganden

Elmarknadsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i ellagen och lagen om certifiering av stamnätsföretag för el. Vidare avslår riksdagen en motion med yrkanden om att bl.a. utreda möjligheten att göra det svenska elnätet samhällsägt.

Jämför reservationen (V) och det särskilda yttrandet (M, C, L, KD).

Propositionen

Terminologi och rätt att använda elnätet inom Sverige

I propositionen föreslår regeringen att ellagens terminologi justeras och anpassas till EU-rätten på området. Regeringen föreslår vad som avses med begreppen transmissionsnät, regionledning och transmissionsnätsföretag. Med transmissionsnät avses ett tekniskt och driftsmässigt sammanhängande ledningsnät som har en spänning om 220 kilovolt eller mer, sträcker sig över flera regioner i Sverige och länkar samman det nationella elnätet med elnät i andra länder. Med regionledning avses en ledning som omfattas av en nät-koncession för linje och inte ingår i ett transmissionsnät. Med transmissionsnätsföretag avses slutligen ett företag som har nätkoncession för en ledning som ingår i ett transmissionsnät.

Regeringen föreslår vidare i propositionen att de svenska nationella bestämmelserna om rätten att använda elnätet inom Sverige anpassas till EU-regelverket. Detta medför inte någon förändring av villkoren för överföring av el i praktiken.

Effektiva nättariffer

Regeringen framhåller i propositionen att det på en framtida elmarknad med en högre andel variabel elproduktion kommer att bli viktigt att ta tillvara bl.a. möjligheterna med efterfrågeflexibilitet. Efterfrågeflexibilitet innebär att elkunderna förändrar sin elförbrukning utifrån olika signaler, t.ex. kan en kund minska sin förbrukning när elnätet är hårt belastat och öka den när elpriset är lågt. Förslagen i propositionen inriktas på prisbaserad efterfrågeflexibilitet, vilket innebär att utformningen av avgifter för överföring av el tillåter att kunden påverkar sin elkostnad genom att anpassa sin förbrukning efter variationer i slutkundspriset.

För att underlätta för ökad efterfrågeflexibilitet föreslår regeringen att det ska bli lättare att utveckla nätavgifterna genom pilotprojekt och genom att nya

nättariffer införs stegvis. I propositionen föreslås därför att nättariffer för överföring av el för ett område ska få gälla för en begränsad krets av el-användare inom ett koncessionsområde eller inom flera koncessionsområden som redovisas samlat om det behövs för att utveckla nättariffer som främjar att elnätet utnyttjas effektivt och koncessionsinnehavare har informerat nätmyndigheten. Nättariffen ska vara objektiv och icke-diskriminerande och ha utformats på ett sätt som är förenligt med ett effektivt utnyttjande av elnätet och en effektiv elproduktion och elanvändning. Nättariffen får inte tillämpas under en längre tid än tre år utan tillstånd av nätmyndigheten.

För att effektiva nättariffer ska få avsedd verkan framhåller regeringen vikten av att kunder får ökad kunskap om den totala kostnaden för el och hur den kan påverkas och att det finns tydlig information om nättariffernas utformning för att kunder ska kunna svara på olika prissignaler. Regeringen föreslår därför att nätkoncessionshavare ska vara skyldiga att lämna uppgifter till nätmyndigheten om avgifter och övriga villkor för överföring av el, och att de ska informera elanvändarna om hur avgifterna för överföring av el är utformade och vilka möjligheter kunderna har att påverka sina kostnader för överföring av el.

Intäktsram för nätverksamhet

Elnätsföretagens intäktsramar reglerar vad elnätsföretag får ta ut i avgifter av sina kunder. Intäktsramen regleras på förhand och gäller för fyra år i taget. Syftet med förhandsregleringen är bl.a. att säkerställa att kunderna får betala ett skäligt pris för elnätstjänsten och bidra till att elnätsföretagen får stabila och långsiktiga villkor för sin elnätsverksamhet. Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten. I propositionen föreslår regeringen inte några omfattande ändringar i sak när det gäller bestämmelserna om hur intäktsramens storlek ska beräknas, skäliga kostnader och en rimlig avkastning. Syftet med ändringarna är i stället att göra regelverket mer lättillgängligt.

När det gäller nätföretagens skyldighet att lämna förslag till intäktsram anser regeringen inte att detta underlättar Energimarknadsinspektionens arbete att fastställa intäktsramen på så sätt som avsetts och föreslår därför att kravet på att lämna förslag till intäktsram tas bort i ellagen. Om en nätkoncessionshavare inte lämnar de uppgifter som nätmyndigheten behöver för att bestämma intäktsramen föreslår regeringen att nätmyndigheten ska få bestämma en skälig intäktsram. Regeringen föreslår också att nätföretagen ska bli skyldiga att betala en förseningsavgift till staten om de inte lämnar in de uppgifter som behövs för att bestämma intäktsramen i tid.

När intäktsramen bestäms tar nätmyndigheten hänsyn till kvaliteten i nätföretagets sätt att bedriva nätverksamheten. För att skapa tydligare drivkrafter för företagen att förbättra leveranssäkerheten föreslår regeringen bl.a. att nätmyndigheten när den bedömer kvaliteten i nätverksamhet ska få ta

hänsyn till avbrott i överföringen av el även om avbrottet medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning.

När det gäller tidpunkten för att bestämma intäktsram för transmissionsnät och tillsynsperiodens längd föreslår regeringen att det inte ska göras någon skillnad mellan Svenska kraftnät och andra nätföretag. Regeringen gör således bedömningen att det inte finns skäl att ha en särskild ordning för Svenska kraftnät i dessa frågor bl.a. utifrån Svenska kraftnäts remissvar på Energimarknadsinspektionens rapport Bättre och tydligare reglering av elnätsföretagens intäktsramar (Ei R2014:09). Dessutom föreslår regeringen att intäktsramen för intäkter från ett transmissionsnät ska bestämmas för nätet i dess helhet till följd av att de svenska nationella bestämmelserna om rätten att använda elnätet inom Sverige anpassas till EU-regelverket.

Energimarknadsinspektionen fastställer intäktsramen innan tillsynsperioden har börjat. Beslutet bygger därför i stora delar på historiska siffror och på prognoser för framtiden. Efter tillsynsperiodens slut, när de faktiska omständigheterna är kända, tar Energimarknadsinspektionen ställning till om intäktsramen ska ändras. När det gäller reglerna om omprövning av intäktsramen föreslår regeringen en mer enhetlig utformning av reglerna. Regeringen föreslår bl.a. att nätmyndigheten alltid ska ompröva intäktsramen efter tillsynsperiodens slut om det finns skäl att anta att ramen ska vara större eller mindre med hänsyn till förhållanden som blivit kända efter det att den bestämdes. Regeringen föreslår vidare att det uttryckligen anges i lagen att intäktsramen ska ändras i den utsträckning det är motiverat av att det faktiska utfallet för tillsynsperioden avviker från de antaganden som legat till grund för att bestämma ramen.

När det gäller beräkningen av intäkter anser regeringen att det inte framkommit något behov av en omfattande reglering för frågan om hur nätföretagens intäkter ska beräknas inom ramen för förhandsregleringen och föreslår därför att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur nätföretagens intäkter ska beräknas.

Vid avvikelser från intäktsramen anser regeringen att det bl.a. finns skäl att förtydliga hur underskott under en tillsynsperiod ska hanteras och föreslår en förenklad hantering av belopp som understiger intäktsramen genom att nätkoncessionshavaren under den närmaste följande tillsynsperioden får utnyttja ett belopp som motsvarar underskottet. Energimarknadsinspektionen föreslår i rapporten Nya regler för elnätsföretagen inför perioden 2020–2023 (Ei R2017:07) att elnätsföretagens avkastning ska regleras genom den s.k. WACC-metoden (Weighted Average Cost of Capital). För att komma till rätta med osäkerheten i de prognoser som används när avkastningen fastställs på förhand och för att säkerställa att avkastningen varken över- eller underskattas föreslår Energimarknadsinspektionen att vissa parametrar först fastställs med prognoser och sedan ersätts med verkligt utfall vid tillsynsperiodens slut. Energimarknadsinspektionens förslag till ändringar i intäktsramsförordningen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Att avbryta överföringen av el till konsumenter

Datainspektionen har granskat de åtgärder som elföretag vidtar för att driva in konsumenters obetalda fordringar och redovisat resultatet i rapporten Elbolagens indrivning av konsumenters obetalda elfordringar (Datainspektionens rapport 2014:1). Granskningen visar på flera allvarliga brister i elföretagens indrivningsrutiner, och regeringen anser att bestämmelserna bör förtydligas när det gäller förutsättningarna för att avbryta överföringen av el på grund av konsumenters avtalsbrott. Regeringen föreslår att det uttryckligen bör framgå att överföringen av el får avbrytas på grund av en betalningsförsummelse endast om betalningen avser överföring eller leverans av el. Vidare föreslår regeringen bl.a. att nätkoncessionshavarens och elleverantörens särskilda rätt till ersättning för kostnader i samband med att överföringen av el avbryts förtydligas.

Överklagande

De bestämmelser om överklagande som regeringen föreslår i propositionen har i huvudsak samma utformning som tidigare. Till skillnad från det som gäller i dag ska regeringen dock inte pröva överklaganden som gäller ledningar med en spänning om 220 kilovolt eller mer om ledningen inte ingår i ett transmissionsnät eller en utlandsförbindelse. Dessa ska prövas av en mark- och miljödomstol. I övrigt föreslås inte några stora ändringar i sak när det gäller möjligheterna att överklaga beslut enligt ellagen.

Konsekvenser av förslagen

Regeringen bedömer att förslaget om att elnätsföretagen ska informera kunderna om de vinster de kan uppnå med efterfrågeflexibilitet kommer att medföra en årlig kostnad om 1 miljon kronor för nätföretagen som dessa kommer att kunna ta ut av kundkollektivet. Kundkollektivet bedöms i sin tur behöva betala ca 20 öre per kund och år vilket anses försumbart jämfört med de potentiella besparingar som kunden kan få ta del av genom att ändra sin elanvändning.

Vidare bedömer regeringen att förslaget om intäktsram för nätverksamhet kommer att göra värderingen av avbrott mer stringent och ge företagen bättre incitament att förkorta sina avbrott. Flera förslag, bl.a. det om att elnätsföretagen inte längre kommer att vara skyldiga att lämna förslag till intäktsram till Energimarknadsinspektionen, bedöms medföra administrativa lättnader och fördelar för elnätsföretagen. Ett förslag som på kort sikt kan innebära kostnader för vissa elnätsföretag är förslaget om hur kvaliteten i nätverksamheten ska påverka intäktsramen. Regeringen bedömer dock att elnätsföretagen alltid har möjlighet att påverka kostnaden genom att öka kvaliteten i näten. Regeringen ser inte att förslagen som rör intäktsramen har någon direkt effekt för kunderna. När det gäller Energimarknadsinspektionen bedömer regeringen inte att förslagen medför något ökat resursbehov för myndigheten.

När det gäller de övriga förslagen om vad som gäller när överföringen av el till konsumenter avbryts bedömer regeringen att förslagen bl.a. bör leda till en minskning av felaktiga avstängningar och ett tydligare skydd för konsumenterna. Regeringen bedömer vidare att förslaget att en mark- och miljödomstol ska pröva vissa överklaganden och inte regeringen har liten betydelse för tillströmningen av mål till domstolarna. Inte heller när det gäller de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms de ändrade bestämmelserna om överklagande medföra något ökat resursbehov.

Ikraftträdande

I propositionen föreslås att ändringarna i ellagen (1997:857) och lagen (2011:710) om certifiering av stamnätsföretag för el träder i kraft den 1 januari 2019. För en intäktsram för nätverksamhet som fastställts före ikraftträdandet ska äldre bestämmelser tillämpas, likaså ska äldre föreskrifter gälla omprövning av intäktsram efter tillsynsperioden, om omprövningen inletts före ikraftträdandet. När det gäller överklagande föreslås att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Motionen

I kommittémotion 2017/18:4136 av Birger Lahti m.fl. (V) anför motionärerna att privata elnätsföretag i dag tillåts sätta mycket höga avgifter och att avgifterna varierar stort över landet. Stegrande elnätsavgifter drabbar inte bara hushållen hårt utan slår även mot industrin och i förlängningen även mot jobben. Motionärerna menar att det behövs ett större politiskt ansvar för att motverka orimliga prishöjningar och föreslår därför att ellagen ändras i syfte att motverka oskäliga prishöjningar för konsumenterna (yrkande 1). Motionärerna anför vidare att elmarknaden bör göras om då bl.a. den tekniska energiomställningen med exempelvis småskalig energiproduktion påverkar och förändrar ägande- och produktionsstrukturerna så att framtidens energikonsumenter samtidigt kan vara framtidens energiproducenter. Motionärerna ser därför behov av ett elnät som ägs av det offentliga och inte begränsas av privata ägarintressen och föreslår att regeringen utreder möjligheten att göra det svenska elnätet samhällsägt (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstaganden när det gäller propositionen och den följdmotion som väckts redovisas under följande rubriker:

- Lagförslagen
- Övrigt om elmarknaden.

Lagförslagen

Utskottet anser att riksdagen bör bifalla propositionen och anta de framlagda lagförslagen av de skäl som anges i propositionen.

Övrigt om elmarknaden

I motion 2017/18:4136 (V) efterfrågas tillkännagivanden om att ellagen bör ändras i syfte att motverka oskäligen prishöjningar för konsumenterna och att regeringen bör utreda möjligheten att göra det svenska elnätet samhällsägt. Utskottet vill med anledning av motionen erinra om att riksdagen avlog liknande förslag så sent som i februari 2018 i samband med beredningen av motionsyrkanden om vissa elmarknadsfrågor från allmänna motionstiden 2017/18 (bet. 2017/18:NU19). Utskottet framförde då att det dels noterar att regeringen har framfört att det finns skäl att säkerställa att avkastningen för elnätsbolagen hamnar på en rimlig nivå, dels att Energimarknadsinspektionens förslag om hur nätföretagens intäktsramar bör regleras bereds inom Regeringskansliet och att denna beredning bör inväntas. Vidare framförde utskottet att det inte delar den uppfattning som kom till uttryck i motionen om att göra det svenska elnätet samhällsägt och därför inte såg något skäl att gå vidare med att förorda något tillkännagivande om vem som ska äga elnäten. Utskottet noterar att Energimarknadsinspektionens förslag till ändringar i intäktsramsförordningen fortfarande bereds i Regeringskansliet och förutsätter att regeringen verkar för att avkastningen för elnätsföretagen hamnar på en rimlig nivå.

Sammanfattningsvis ser utskottet ingen anledning att ändra uppfattning i fråga om oskäligen elnätsavgifter eller frågan om vem som ska äga elnäten och avstyrker därmed motion 2017/18:4136 (V).

Reservation

Övrigt om elmarknaden, punkt 2 (V)

av Birger Lahti (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:4136 av Birger Lahti m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Elmarknaden avreglerades för lite mer än tjugo år sedan i syfte att öka konkurrensen inom elförsörjningen och sänka priserna. Med facit i hand kan jag se att avregleringen inte lett till lägre priser och inte heller till större trygghet för konsumenterna. Jag anser att det finns ett behov av att se över elmarknadens funktion med utgångspunkt i att elproduktionen bör ses som en del av samhällets gemensamt uppbyggda infrastruktur. Vidare menar jag att den tekniska energiomställningen med bl.a. småskalig energiproduktion både påverkar och förändrar ägande- och produktionsstrukturerna så att framtidens energikonsumenter samtidigt kan vara framtidens energiproducenter. Jag anser att det finns ett tydligt behov av att nätet som länkar samman energikonsumenter och producenter inte begränsas av privata ägarintressen utan ägs av det offentliga, t.ex. stat, region eller kommun. I likhet med vad som anförs i motion 2017/18:4136 (V) bör regeringen därför utreda möjligheten att göra det svenska elnätet samhällsägt.

Privata elnätsföretag tillåts i dag att sätta mycket höga avgifter. Dessutom varierar avgifterna stort över landet, och det kan skilja tusentals kronor per år i avgift beroende på var man bor. Jag anser att det är orimligt med så stora skillnader i nätavgifterna som det är nu mellan stad och land, mellan olika regioner i Sverige och mellan olika bolag. Stegrande elnätsavgifter drabbar inte bara hushållen hårt utan slår även mot industrin och i förlängningen även mot jobben. Jag menar att det krävs ett större politiskt ansvar för att motverka de oskäligen prishöjningar som konsumenterna utsätts för i dag och ser därför att det finns ett behov av att införa en reglering som motverkar oskäligen prishöjningar för konsumenterna genom att ellagen ändras, vilket riksdagen bör tillkännage för regeringen.

Med det som anförts ovan tillstyrks motion 2017/18:4136 (V).

Särskilt yttrande

Lagförslagen, punkt 1 (M, C, L, KD)

Lars Hjälmered (M), Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Maria Weimer (L), Penilla Gunther (KD), Sofia Fölster (M) och Rickard Nordin (C) anför:

Som framgår av det föregående står vi bakom det utskottet anför om att tillstyrka regeringens proposition om elmarknadsfrågor. Vi vill dock i detta särskilda yttrande utveckla vår syn på elmarknadens funktion.

En trygg energiförsörjning är avgörande för att fler jobb ska kunna växa fram i hela landet. En robust och stabil energiförsörjning är också central för industrins konkurrenskraft såväl som för samhällets funktionalitet. Kostnaderna för de enskilda kunderna ska hållas nere, och målet är att såväl företag som den enskilda ska kunna erbjudas elenergi till ett konkurrenskraftigt pris. För att säkerställa en optimal balans mellan behovet av nyinvesteringar och förbättringar av Sveriges elnät samt att elkonsumenterna har kostnadseffektiva taxor måste ellagen ses över regelbundet. En sådan översyn har nu regeringen initierat vilket vi välkomnar.

Stora delar av elnätet byggdes ut på 1960- och 1970-talen. I takt med att befintliga nät åldras har också nya behov uppstått som kräver nyinvesteringar. En ökad andel intermittent elproduktion ställer helt nya krav på elnäten. Det ökar även behovet av ett stabilare och mer förutsägbart regelverk. Lika viktigt är det att säkerställa att elnätsföretagen får fortsatt goda investeringsincitament för att möjliggöra omställningen av det svenska elnätet.

Det finns stora moderniseringsbehov av ellagen och vi stödjer därmed propositionen, men den löser inte huvudproblemen på svensk elmarknad. Vi delar uppfattningen att en översyn av dagens regelverk bör ske, men vill samtidigt passa på att understryka vikten av att det långsiktiga perspektivet beaktas i syfte att säkerställa att den svenska elförsörjningen möter de villkor som konsument, näringsliv och industri är i behov av. Elmarknaden är i stort behov av långsiktiga spelregler för att säkerställa drift över tid. Det är därför viktigt att finna en modell som både tar hänsyn till kostnaderna för de enskilda kunderna såväl som för en elmarknad som kan garantera tillväxt och uppfylla de långsiktiga klimatmålen. En potentiell väg framåt är att titta närmare på hur Norge agerat i frågan där man gjort åtskillnad mellan lånat kapital och eget kapital och där regelverket för dessa två kapitalformer är olika.

Den norska regleringen är intressant och värd att åtminstone studera i arbetet mot en långsiktigt stabil elmarknad. Bland annat är en del av intäktsramen specialdestinerad till forskning och utveckling vilket skulle kunna vara ett sätt att ytterligare öka takten i arbetet med smarta elnät samt hålla nere kostnaderna för konsument, samtidigt som man möter framtidsutmaningarna. Det behövs också incitament som styr mot effektivare investeringar och andra lösningar än att gräva ner ytterligare kabel.

Det är i sammanhanget angeläget att säkerställa att en ny reglering för elnätsföretagen inför perioden 2020–2023 är genomarbetad och ligger i linje med EU-rätten för att konsumenterna inte ska drabbas ytterligare genom utdragna domstolsprocesser som förutom skadestånd för svenska staten innebär att elnätsföretagen kan debitera elkonsumenterna en högre taxa än nödvändigt under ytterligare en regleringsperiod.

Vi ser en risk med dagens förslag att det långsiktiga behovet inte fullt ut beaktas och regeringen måste adressera även det långsiktiga perspektivet i det kommande förordningsarbetet. Driftstörningar och nekade anslutningar för företag och industri vore djupt problematiskt ur ett konkurrenskraftsperspektiv.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:237 Elmarknadsfrågor:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:710) om certifiering av stamnätsföretag för el.

Följdmotionen

2017/18:4136 av Birger Lahti m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ellagen bör ändras i syfte att motverka oskäligen prishöjningar för konsumenterna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att göra det svenska elnätet samhällsägt och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)¹

dels att 5 kap., 11 kap. 6 §, 12 kap. 3 a § och 13 kap. 8 § ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 4 a och 5 b §§, 2 kap. 10, 12 och 16 §§, 3 kap. 1 a, 1 f, 1 g och 1 i–1 k §§, 4 kap. 1, 2, 8, 9, 11 och 12 §§, 8 kap. 3 b §, 11 kap. 3–5 §§, 13 kap. 5–7 §§ och rubriken närmast före 4 kap. 9 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 5 kap., sex nya paragrafer, 4 kap. 4 a, 4 b och 11 a–11 c §§ och 12 kap. 16 §, och närmast före 12 kap. 16 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.4 a §²

Med *stamledning* avses en ledning med en spänning om 220 kilovolt eller mer.

Med *transmissionsnät* avses i denna lag ett tekniskt och driftsmässigt sammanhängande ledningsnät som har en spänning om

¹ Senaste lydelse av

5 kap. 1 § 2009:892	5 kap. 20 § 2011:712
5 kap. 2 § 2009:892	5 kap. 21 § 2011:712
5 kap. 3 § 2011:712	5 kap. 22 § 2015:259
5 kap. 4 § 2009:892	5 kap. 23 § 2009:892
5 kap. 5 § 2009:892	5 kap. 24 § 2009:892
5 kap. 6 § 2009:892	5 kap. 24 a § 2014:391
5 kap. 7 § 2009:892	5 kap. 25 § 2009:892
5 kap. 7 a § 2014:270	5 kap. 26 § 2013:207
5 kap. 8 § 2014:282	5 kap. 27 § 2009:892
5 kap. 9 § 2014:282	5 kap. 28 § 2009:892
5 kap. 10 § 2011:712	12 kap. 3 a § 2006:926
5 kap. 11 § 2011:712	13 kap. 8 § 2013:207
5 kap. 12 § 2011:712	
5 kap. 13 § 2011:712	
5 kap. 14 § 2011:712	
5 kap. 15 § 2011:712	
5 kap. 16 § 2011:712	
5 kap. 17 § 2011:712	
5 kap. 19 § 2009:892	

rubriken till 5 kap. 2009:892
 rubriken närmast efter rubriken till 5 kap. 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 1 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 6 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 8 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 9 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 10 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 12 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 15 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 17 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 19 § 2011:712
 rubriken närmast före 5 kap. 20 § 2009:892
 rubriken närmast efter 5 kap. 21 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 22 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 23 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 24 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 25 § 2009:892
 rubriken närmast före 5 kap. 28 § 2009:892.

² Senaste lydelse 2009:892.

220 kilovolt eller *mer, sträcker sig över flera regioner i Sverige och länkar samman det nationella elnätet med elnät i andra länder.*

Med regionledning avses en ledning som omfattas av en nätkoncession för linje och *där spänningen understiger 220 kilovolt.*

Med regionledning avses en ledning som omfattas av en nätkoncession för linje och *inte ingår i ett transmissionsnät.*

5 b §³

Med *stamnätsföretag* avses i denna lag den som *innehär* nätkoncession för *stamnätet eller största delen därav.*

Med *transmissionsnätsföretag* avses i denna lag den som *har* nätkoncession för *ledning som ingår i ett transmissionsnät.*

2 kap.

10 §⁴

Nätkoncession får beviljas endast den som från allmän synpunkt är lämplig att utöva nätverksamhet. *Nätkoncession* för område får beviljas endast den som dessutom är lämplig att bedriva nätverksamhet inom *det begärda området.*

En nätkoncession får ges endast om *nätkoncessionshavaren* från allmän synpunkt är lämplig att utöva nätverksamhet. *En nätkoncession* för område får ges endast den som dessutom är lämplig att bedriva nätverksamhet inom *koncessionsområdet.*

Nätkoncession för en utlandsförbindelse får beviljas och innehas av endast ett *stamnätsföretag* eller en juridisk person där ett sådant företag har ett bestämmande inflytande. *Nätkoncession* får dock beviljas även *andra* om ledningen är av *mindre* betydelse för *det* samlade *överföringsnätet* till utlandet.

En nätkoncession för en utlandsförbindelse får ges till och innehas endast av ett *transmissionsnätsföretag* eller en juridisk person där ett sådant företag har ett bestämmande inflytande. *Detta gäller dock inte* om ledningen endast har *liten* betydelse för *den* samlade *överföringen av el till och från* utlandet.

12 §⁵

Gränserna för en nätkoncession för område får ändras av nätmyndigheten, om det behövs för en ändamålsenlig nätverksamhet och det kan ske utan synnerlig olägenhet för koncessionshavaren.

³ Senaste lydelse 2011:712.

⁴ Senaste lydelse 2011:712.

⁵ Senaste lydelse 2009:892.

I 5 kap. 25 och 27 §§ finns bestämmelser om fördelning av intäktsramen vid ändring av koncessionsgränser.

I 5 kap. 36 § finns bestämmelser om fördelning av intäktsramen vid ändring av koncessionsgränser.

16 §⁶

En nätkoncession får inte överlåtas utan tillstånd.

Vid prövning av en ansökan om överlåtelse av nätkoncession ska 10 § tillämpas. Detsamma gäller vid prövning av en ansökan om nätkoncession i anledning av återkallelse av en nätkoncession enligt 18 § första stycket 2 eller 3.

Om en intäktsram vid överlåtelsen ska fördelas enligt 5 kap. 25 § andra stycket, får tillstånd till överlåtelse inte lämnas om inte fördelningen har godkänts enligt 26 § första stycket samma kapitel.

Om en intäktsram vid överlåtelsen ska fördelas enligt 5 kap. 33 § andra stycket, får tillstånd till överlåtelse inte lämnas om inte fördelningen har godkänts enligt 34 § första stycket samma kapitel.

Regeringen prövar ärenden om tillstånd enligt första stycket, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

3 kap.

1 a §⁷

En juridisk person som bedriver nätverksamhet får inte bedriva produktion av eller handel med el. Ett *stamnätsföretag* får inte heller bedriva produktion av eller handel med naturgas.

Utan hinder av första stycket får produktion av el bedrivas tillsammans med nätverksamhet av samma juridiska person, om produktionen

En juridisk person som bedriver nätverksamhet får inte bedriva produktion av eller handel med el. Ett *transmissionsnätsföretag* får inte heller bedriva produktion av eller handel med naturgas.

Trots första stycket får produktion av el bedrivas tillsammans med nätverksamhet av samma juridiska person, om produktionen

1. uteslutande är avsedd att täcka nätförluster, eller
2. sker tillfälligt i syfte att ersätta utebliven el vid elavbrott.

1 f §⁸

Ett *stamnätsföretag* ska vara oberoende av företag som bedriver produktion av eller handel med el eller naturgas.

Ett *transmissionsnätsföretag* ska vara oberoende av företag som bedriver produktion av eller handel med el eller naturgas.

⁶ Senaste lydelse 2013:207.

⁷ Senaste lydelse 2011:712.

⁸ Senaste lydelse 2011:712.

1 g §⁹

Den som ensam eller tillsammans med någon annan utövar kontroll över ett företag som bedriver produktion av eller handel med el eller naturgas, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett *stamnätsföretag*.

Den som ensam eller tillsammans med någon annan utövar kontroll över ett *stamnätsföretag*, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktion av eller handel med el eller naturgas.

Den som ensam eller tillsammans med någon annan får utse ledamöter till styrelsen eller motsvarande organ hos ett *stamnätsföretag*, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktion av eller handel med el.

Den som ensam eller tillsammans med någon annan utövar kontroll över ett företag som bedriver produktion av eller handel med el eller naturgas, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett *transmissionsnätsföretag*.

Den som ensam eller tillsammans med någon annan utövar kontroll över ett *transmissionsnätsföretag*, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktion av eller handel med el eller naturgas.

Den som ensam eller tillsammans med någon annan får utse ledamöter till styrelsen eller motsvarande organ hos ett *transmissionsnätsföretag*, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktion av eller handel med el.

1 i §¹⁰

Bestämmelserna i 1 f och 1 g §§ hindrar inte att ett *stamnätsföretag* bedriver sådan produktion av el som avses i 1 a § andra stycket eller ingår i samma koncern som ett företag som bedriver produktion av el som uteslutande är knuten till driften av *stamnätsföretagets* ledningsnät.

Bestämmelserna i 1 f och 1 g §§ hindrar inte att ett *transmissionsnätsföretag* bedriver sådan produktion av el som avses i 1 a § andra stycket eller ingår i samma koncern som ett företag som bedriver produktion av el som uteslutande är knuten till driften av *transmissionsnätsföretagets* ledningsnät.

1 j §¹¹

En styrelseledamot, verkställande direktör, firmatecknare eller annan person med liknande ställning i ett *stamnätsföretag* får inte samtidigt ha en motsvarande ställning i ett företag som bedriver produktion

En styrelseledamot, verkställande direktör, firmatecknare eller annan person med liknande ställning i ett *transmissionsnätsföretag* får inte samtidigt ha en motsvarande ställning i ett företag som bedriver pro-

⁹ Senaste lydelse 2011:712.

¹⁰ Senaste lydelse 2011:712.

¹¹ Senaste lydelse 2011:712.

av eller handel med el med undantag för ett sådant produktionsföretag som avses i 1 i §.

duktion av eller handel med el med undantag för ett sådant produktionsföretag som avses i 1 i §.

1 k §¹²

Om ett *stamnätsföretag* ingår i en koncern där en annan del bedriver produktion av eller handel med el, får åtgärder som vidtas av företaget i koncernen för att säkerställa att kraven i 1 f, 1 g och 1 j §§ är uppfyllda inte innebära att personal eller kommersiellt känsliga uppgifter överförs från *stamnätsföretaget* till ett företag som bedriver produktion av eller handel med el.

Om ett *transmissionsnätsföretag* ingår i en koncern där en annan del bedriver produktion av eller handel med el, får åtgärder som vidtas av företaget i koncernen för att säkerställa att kraven i 1 f, 1 g och 1 j §§ är uppfyllda inte innebära att personal eller kommersiellt känsliga uppgifter överförs från *transmissionsnätsföretaget* till ett företag som bedriver produktion av eller handel med el.

4 kap.

1 §¹³

Nätтарiffer ska vara objektiva och icke-diskriminerande. De ska utformas på ett sätt som är förenligt med ett effektivt utnyttjande av elnätet och en effektiv elproduktion och elanvändning.

Regeringen *eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten* får meddela föreskrifter om hur nätтарifferna ska utformas för att främja ett effektivt utnyttjande av elnätet eller en effektiv elproduktion och elanvändning.

I 5 kap. finns bestämmelser om *fastställande av intäktsram*.

Regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer* får meddela föreskrifter om hur nätтарifferna ska utformas för att främja ett effektivt utnyttjande av elnätet eller en effektiv elproduktion och elanvändning.

I 5 kap. finns bestämmelser om *intäktsram för nätverksamhet*.

2 §¹⁴

Nätтарiffer för överföring av el *skall* utformas *så*, att betald anslutningsavgift ger rätt att använda *det elektriska nätet* inom landet, med undantag för *utlandsförbindelserna*.

Regeringen får föreskriva att betald anslutningsavgift ger rätt att använda även utlandsförbindelser-

Nätтарiffer för överföring av el *ska* utformas *så* att betald anslutningsavgift ger rätt att använda *elnätet* inom Sverige, med undantag för *utlandsförbindelser med en spänning som understiger 220 kilovolt*.

¹² Senaste lydelse 2011:712.

¹³ Senaste lydelse 2014:270.

¹⁴ Senaste lydelse 1998:1651. Ändringen innebär bl.a. att andra-fjärde styckena tas bort.

na till ett eller flera länder. En sådan föreskrift får också avse utlandsförbindelserna till en del av ett land.

Föreskrifter enligt andra stycket får meddelas i fråga om ett land eller del av ett land vars elmarknad kan anses utgöra en gemensam marknad med den svenska elmarknaden.

Avtal som avser tillträde till en utlandsförbindelse och som har ingåtts innan regeringen meddelar föreskrifter enligt andra stycket skall fortfarande gälla.

4 a §

Inom ett koncessionsområde eller inom flera koncessionsområden som redovisas samlat får nättariffer för överföring av el trots 3 och 4 §§ gälla för en begränsad krets av elanvändare, om

1. det behövs för att utveckla nättariffer som främjar ett effektivt utnyttjande av elnätet, och
2. nätkoncessionshavaren har informerat nätmyndigheten.

En sådan nättariff får inte tillämpas under en längre tid än tre år utan tillstånd av nätmyndigheten.

4 b §

Nätmyndigheten ska ge tillstånd enligt 4 a § andra stycket, om nättarifferna

1. uppfyller kraven i 1 § första stycket, och
2. behöver tillämpas under en längre tid än tre år med hänsyn till det ändamål som anges i 4 a § första stycket 1.

Tillstånd ska ges för viss tid.

8 §¹⁵

På en regionledning ska inom varje normalt spänningsintervall nättariffen utformas utifrån nätkoncessionshavarens kostnader för samtliga regionledningar i hela landet som kan hänföras till respektive spänningsintervall.

Den del av de beräknade kostnaderna som utgörs av betalning för överföring på *stamnätet* och andra regionledningar ska dock beaktas samlat endast för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar inom en och samma region.

Den del av de beräknade kostnaderna som utgörs av betalning för överföring på *transmissionsnät* och på andra regionledningar ska dock beaktas samlat endast för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar inom en och samma region.

*Stamledning*¹⁶

På *en stamledning* får nättariffen för överföring av el utformas med hänsyn till var på nätkoncessionshavarens ledningsnät en anslutningspunkt är *belägen*.

*Transmissionsnät*9 §¹⁷

På *ett transmissionsnät* får nättariffen för överföring av el utformas med hänsyn till var på nätkoncessionshavarens ledningsnät en anslutningspunkt *finns*.

11 §¹⁸

Den som har nätkoncession skall på begäran utan dröjsmål lämna skriftlig uppgift om sin nättariff.

En nätkoncessionshavare ska
1. utan dröjsmål till den som begär det lämna skriftlig uppgift om avgifter och övriga villkor för överföring av el, och
2. offentliggöra sådana uppgifter.

Vid begäran om ny anslutning skall uppgift enligt första stycket lämnas inom skäligen tid.

Den som har nätkoncession skall offentliggöra sin nättariff till den del den avser avgifter och övriga villkor för överföring av el.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten får meddela närmare föreskrifter om offentliggörande av nättariff enligt tredje stycket.

¹⁵ Senaste lydelse 2009:892.

¹⁶ Senaste lydelse 2009:892.

¹⁷ Senaste lydelse 2009:892.

¹⁸ Senaste lydelse 2002:121.

11 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för nätkoncessionshavare att lämna uppgift till nätmyndigheten om avgifter och övriga villkor för överföring av el.

11 b §

En nätkoncessionshavare ska informera elanvändarna om

- 1. hur avgifterna för överföring av el är utformade, och*
- 2. vilka möjligheter elanvändarna har att påverka sina kostnader för överföring av el genom att byta villkor eller genom att ändra förbrukningsmönster.*

11 c §

En nätkoncessionshavare ska utan dröjsmål till den som begär det lämna skriftlig uppgift om de allmänna villkor som koncessionshavaren tillämpar för anslutning.

I samband med en begäran om en ny anslutning ska uppgift om avgift och övriga villkor för anslutningen lämnas inom skäligen tid.

12 §¹⁹

En nätkoncessionshavare som har tagit emot en *ansökan* om anslutning av en elproduktionsanläggning ska ange en tidsplan för handläggningen av *ansökan*.

När uppgift enligt 11 § första stycket lämnas i fråga om anslutning av en elproduktionsanläggning, ska nätkoncessionshavaren även ange en tidsplan för anslutningen.

En nätkoncessionshavare som har tagit emot en *begäran* om anslutning av en elproduktionsanläggning ska ange en tidsplan för sin handläggning av *ärendet*.

När uppgift enligt 11 c § andra stycket lämnas i fråga om anslutning av en elproduktionsanläggning, ska nätkoncessionshavaren även ange en tidsplan för anslutningen.

¹⁹ Senaste lydelse 2010:602. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om utformningen av en tidsplan enligt första eller andra stycket.

5 kap. Intäktsram för nätverksamhet

Intäktsramens storlek

1 § En nätverksamhet ska för en tillsynsperiod ha en bestämd intäktsram som inte ska vara större än vad som behövs för att

1. täcka kostnader för driften av en nätverksamhet som har likartade objektiva förutsättningar och bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt,

2. täcka avskrivningar, och

3. ge en sådan avkastning på kapitalbasen som behövs för att i konkurrens med alternativa placeringar med motsvarande risk få tillgång till kapital för investeringar.

Med kapitalbas avses det kapital som krävs för att bedriva verksamheten.

Tillsynsperioden

2 § Tillsynsperioden ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod.

Intäktsramens bestämmande

3 § Nätmyndigheten ska besluta om intäktsram senast två månader innan tillsynsperioden börjar.

Det ska framgå av beslutet vilka uppgifter och metoder som använts för att bestämma intäktsramen.

4 § En nätkoncessionshavare ska lämna de uppgifter till nätmyndigheten som myndigheten behöver för att bestämma intäktsramen.

5 § Om en nätkoncessionshavare inte lämnar uppgifter enligt 4 §, ska nätmyndigheten bestämma en intäktsram som är skälig med hänsyn till uppgifterna i ärendet.

Kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad som ska anses vara kostnader för driften av en nätverksamhet som har likartade objektiva förutsättningar och bedrivs på ett ändamålsenligt och effektivt sätt när intäktsramen bestäms, och

2. hur sådana kostnader ska beräknas.

Kapitalkostnader

7 § Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten och med hänsyn till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden.

En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen, om det skulle vara oskäligt mot nätkoncessionshavaren att bortse från tillgången.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. ytterligare föreskrifter om hur kapitalbasen ska beräknas,
2. föreskrifter om beräkningen av avskrivningar och en sådan avkastning på kapitalbasen som behövs för att i konkurrens med alternativa placeringar med motsvarande risk få tillgång till kapital för investeringar.

Kvaliteten i nätverksamheten

9 § När intäktsramen bestäms ska hänsyn tas till kvaliteten i nätverksamheten. En sådan bedömning får medföra en ökning eller minskning av avkastningen på kapitalbasen.

10 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som avses med kvaliteten i nätverksamheten.

Effektivt utnyttjande av elnätet

11 § När intäktsramen bestäms ska hänsyn tas till i vilken utsträckning nätverksamheten bedrivs på ett sätt som är förenligt med eller bidrar till ett effektivt utnyttjande av elnätet. En sådan bedömning får medföra en ökning eller minskning av avkastningen på kapitalbasen.

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som avses med ett effektivt utnyttjande av elnätet.

Intäktsram för lokalnät

13 § En intäktsram för intäkter från ett ledningsnät inom ett område ska bestämmas för varje koncessionsområde för sig.

Om nätmyndigheten enligt 3 kap. 3 § har beslutat att flera nätkoncessioner för område ska redovisas samlat, ska dock de områdena anses vara ett koncessionsområde när intäktsramen bestäms.

14 § Om en nätkoncession för linje innefattas i redovisningen av en nätkoncession för område enligt 3 kap. 3 a § andra stycket, ska koncessionerna anses vara en nätkoncession för område när intäktsramen bestäms.

Intäktsram för regionledning

15 § En intäktsram för intäkter från en regionledning ska bestämmas för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar i Sverige.

Intäktsram för transmissionsnät

16 § En intäktsram ska bestämmas för intäkter från ett transmissionsnät.

17 § Om ett transmissionsnätsföretag är systemansvarig myndighet, ska den del av verksamheten som inte kan hänföras till en viss kund eller kundkategori anses ingå i företagets nätverksamhet när intäktsramen bestäms.

18 § Om ett transmissionsnätsföretag deltar i ett europeiskt samarbete som syftar till att utveckla och vidmakthålla en fungerande europeisk marknad för el, ska även den verksamheten anses ingå i företagets nätverksamhet när intäktsramen bestäms.

19 § Om ett transmissionsnätsföretag är en statlig myndighet och har finansierat en förstärkning av elnätet enligt ett sådant avtal som avses i 4 kap. 9 b §, ska, när intäktsramen bestäms, företagets kostnader med anledning av avtalet anses ha uppstått i företagets nätverksamhet.

Omprövning av intäktsramen under tillsynsperioden

20 § Nätmyndigheten får under tillsynsperioden ändra intäktsramen, om nätkoncessionshavaren har ansökt om det och

1. det finns omständigheter som bedöms medföra en väsentlig ökning av ramen vid en omprövning efter tillsynsperioden, eller
2. det annars finns särskilda skäl.

En ansökan om omprövning under tillsynsperioden ska handläggas skyndsamt.

21 § Nätmyndigheten ska ompröva ett beslut om intäktsram under tillsynsperioden och ändra ramen, om

1. nätkoncessionshavaren har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och detta har inverkat på ramens storlek,
2. ramen av någon annan anledning har bestämts på ett uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag och detta har inverkat på ramens storlek, eller
3. det annars finns särskilda skäl.

Vid en omprövning enligt första stycket 1 får intäktsramen ökas endast om det finns särskilda skäl.

Omprövning av intäktsramen efter tillsynsperioden

22 § Nätmyndigheten ska ompröva intäktsramen efter tillsynsperiodens slut, om det finns skäl att anta att ramen ska vara större eller mindre med hänsyn till förhållanden som blivit kända efter det att den bestämdes.

Vid en omprövning ska nätmyndigheten senast tio månader efter tillsynsperiodens slut

1. fatta ett slutligt beslut i frågan om ändring av intäktsramen, om det inte finns särskilda hinder, eller

2. informera nätkoncessionshavaren om att det slutliga beslutet i ändringsfrågan kommer att fattas vid en senare tidpunkt.

Om myndigheten fattar sitt slutliga beslut i ändringsfrågan senare än tio månader efter tillsynsperiodens slut utan att ha informerat enligt andra stycket 2, får beslutet inte innebära någon nackdel för nätkoncessionshavaren.

23 § Vid en omprövning enligt 22 § ska nätmyndigheten

1. utgå från de uppgifter och metoder som använts för att bestämma intäktsramen och som framgår av det beslut om intäktsram som gäller för nätkoncessionshavaren,

2. kontrollera om de antaganden som legat till grund för att bestämma ramen överensstämmer med det faktiska utfallet för tillsynsperioden, och

3. ändra ramen i den utsträckning det är motiverat av att det faktiska utfallet för tillsynsperioden avviker från de antaganden som legat till grund för att bestämma ramen.

24 § Utöver det som anges i 23 § 3 ska intäktsramen ändras, om

1. nätkoncessionshavaren har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter och detta har inverkat på ramens storlek, eller

2. ramen av någon annan anledning har bestämts på ett uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag och detta har inverkat på ramens storlek.

I fall som avses i första stycket 1 får intäktsramen ökas endast om det finns särskilda skäl.

Omprövning till följd av att en intäktsram har ändrats för en annan nätkoncessionshavare

25 § När en allmän förvaltningsdomstol har ändrat en intäktsram för en nätkoncessionshavare ska nätmyndigheten ompröva det beslut om intäktsram som gäller för en annan nätkoncessionshavare om denne

1. ansöker om omprövning inom tre månader efter det att domstolens avgörande fått laga kraft, och

2. anför att de förhållanden som domstolen lagt till grund för ändring i det tidigare avgörandet finns även i fråga om sökandens intäktsram.

Omprövning till följd av att intäktsramen har ändrats i fråga om en tidigare tillsynsperiod

26 § Om nätmyndigheten eller en allmän förvaltningsdomstol har ändrat intäktsramen i fråga om en tillsynsperiod som har gått till ända och det avgörandet har fått laga kraft, ska nätmyndigheten ompröva ett beslut om intäktsram för en senare tillsynsperiod och göra de ändringar som den ändrade ramen motiverar.

Avvikelser från intäktsramen

27 § Om de samlade intäkterna från nätverksamheten under tillsynsperioden har varit större än intäktsramen, ska nätmyndigheten besluta att ramen för en efterföljande tillsynsperiod ska minskas med ett belopp som motsvarar överskottet.

28 § Om de samlade intäkterna från nätverksamheten under tillsynsperioden har överstigit intäktsramen med mer än fem procent, ska nätmyndigheten besluta att ramen för den närmast följande tillsynsperioden ska minskas med ett överdebiteringstillägg.

Beräkningen av överdebiteringstillägget ska grundas på den del av de samlade intäkterna från nätverksamheten som överstiger intäktsramen.

Överdebiteringstillägget ska beräknas efter en räntesats som motsvarar den genomsnittliga referensränta enligt 9 § räntelagen (1975:635) som under tillsynsperioden fastställts av Riksbanken med ett tillägg av femton procentenheter.

29 § Om de samlade intäkterna från nätverksamheten under en tillsynsperiod har varit mindre än intäktsramen, ska nätmyndigheten besluta att nätkoncessionshavaren under den närmast följande tillsynsperioden från nätverksamheten får uppbära ett belopp som motsvarar underskottet.

Det belopp som nätmyndigheten beslutar ska inte anses vara intäkter från nätverksamheten vid avstämning mot intäktsramen för den närmast följande tillsynsperioden. Detta gäller dock endast i den utsträckning intäkterna från nätverksamheten annars skulle överstiga intäktsramen.

Beräkning av intäkter

30 § Om ett transmissionsnätsföretag är en statlig myndighet och har finansierat en förstärkning av elnätet enligt ett sådant avtal som avses i 4 kap. 9 b §, ska intäkter med anledning av avtalet anses vara intäkter från överföring av el vid avstämning mot intäktsramen.

31 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur nätkoncessionshavarnas intäkter under en tillsynsperiod ska beräknas vid avstämning mot intäktsramen.

Besluts giltighet

32 § Ett beslut av nätmyndigheten enligt 3, 20, 21, 22, 25, 26, 27 eller 28 § gäller omedelbart.

Intäktsram vid överlåtelse av nätkoncession

33 § Om en nätkoncessionshavare överlåter en nätkoncession, ska vid tillämpningen av detta kapitel den intäktsram som gäller för koncessionen fortsätta att gälla efter överlåtelsen och den nya nätkoncessionshavaren träda in i överlåtarens ställe.

Om intäktsramen är en gemensam ram för den överlåtna koncessionen och en annan nätkoncession, ska överlåtaren och den nya nätkoncessionshavaren fördela ramen proportionerligt i förhållande till hur stor del

av kapitalbasen som överlåtits och på samma sätt fördela intäkter som överstiger eller understiger intäktsramen och överdebiteringstillägg. Fördelningen får dock göras på ett annat sätt, om det finns särskilda skäl.

34 § En fördelning enligt 33 § andra stycket ska godkännas före överlåtelser. Fråga om godkännande prövas av nätmyndigheten. Regeringen ska dock pröva frågan, om ärendet avser en utlandsförbindelse.

Ett förslag till fördelning ska lämnas in till nätmyndigheten tillsammans med de uppgifter som krävs för att pröva förslaget.

35 § Ett ärende om godkännande av en fördelning enligt 34 § ska handläggas skyndsamt.

Ändring av koncessionsgränser

36 § Om nätmyndigheten ändrar gränserna för en nätkoncession för område enligt 2 kap. 12 §, ska myndigheten besluta om den fördelning av berörda intäktsramar som är proportionerlig i förhållande till hur stor del av kapitalbasen som är hänförlig till gränsändringen och på samma sätt fördela intäkter som överstiger eller understiger intäktsramen och överdebiteringstillägg. Fördelningen får dock göras på ett annat sätt, om det finns särskilda skäl.

Skyldighet att lämna uppgifter

37 § En nätkoncessionshavare ska till nätmyndigheten lämna de uppgifter som behövs för en prövning enligt 21, 22, 26 och 36 §§.

Förseningsavgift

38 § En nätkoncessionshavare ska betala en förseningsavgift på 100 000 kronor till staten, om koncessionshavaren inte inom den tid som anges i föreskrifter som har meddelats i anslutning till 4 § lämnar de uppgifter som behövs för att bestämma intäktsramen.

Om uppgifterna inte har kommit in inom två månader från det att nätmyndigheten skickade ett meddelande till nätkoncessionshavaren med information om beslutet att ta ut avgift enligt första stycket, ska koncessionshavaren betala en ny förseningsavgift på 100 000 kronor.

39 § En förseningsavgift enligt 38 § ska efterskänkas helt eller delvis, om underlåtenheten är liten med hänsyn till de uppgifter som nätmyndigheten behöver för att bestämma intäktsramen eller till förseningens längd.

Förseningsavgiften ska efterskänkas helt, om

1. underlåtenheten är ursäktlig med hänsyn till omständigheter som nätkoncessionshavaren inte har kunnat råda över, eller
2. det annars är oskäligt att ta ut den.

Om det som förekommit i ärendet föranleder det, ska frågan om att efterskänka en avgift tas upp även om något yrkande om detta inte har gjorts.

40 § Nätmyndigheten ska besluta att ta ut förseningsavgift från en nät-koncessionshavare, om det enligt 38 och 39 §§ finns förutsättningar för att ta ut avgiften. När myndigheten har beslutat att ta ut en avgift, ska myndigheten skicka ett meddelande med information om beslutet till koncessionshavaren.

41 § Om en förseningsavgift inte har betalats efter betalningsuppmärkning, ska avgiften lämnas för indrivning.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningsbalken ske.

42 § Regeringen får meddela föreskrifter om att indrivning enligt 41 § inte behöver ske för mindre belopp när det gäller förseningsavgift enligt detta kapitel.

43 § Ett beslut om förseningsavgift får verkställas även om det inte har fått laga kraft.

Om ett företag har rätt att få tillbaka en betald förseningsavgift på grund av en domstols beslut, ska ränta betalas på den återbetalade förseningsavgiften från och med månaden efter den då förseningsavgiften betalades in till och med den månad då återbetalning görs. I fråga om räntans storlek ska 65 kap. 4 § tredje stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) tillämpas.

Lydelse enligt prop. 2018/19:93

Föreslagen lydelse

8 kap.

3 b §

Den systemansvariga myndigheten ska fastställa mål för driftsäkerhet under förutsebara förhållanden på *stamnätet* och på de utlandsförbindelser som är anslutna till *stamnätet*. Målen ska vara objektiva, öppna och icke-diskriminerande. De ska underställas regeringen för godkännande. Regeringen bestämmer hur de godkända målen ska offentliggöras.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, den systemansvariga myndigheten får meddela föreskrifter om de krav och skyldigheter som måste iaktas för att de enligt första stycket godkända målen ska uppnås.

Den systemansvariga myndigheten ska fastställa mål för driftsäkerhet under förutsebara förhållanden på *transmissionsnät i Sverige* och på de utlandsförbindelser som är anslutna till *ett sådant transmissionsnät*. Målen ska vara objektiva, öppna och icke-diskriminerande. De ska underställas regeringen för godkännande. Regeringen bestämmer hur de godkända målen ska offentliggöras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav och skyldigheter som måste iaktas för att de enligt första stycket godkända målen ska uppnås.

Innan föreskrifterna meddelas ska samråd ske med systemansvariga i länder vars elsystem är förbundna med *det svenska stamnätet*.

Innan föreskrifterna meddelas ska samråd ske med systemansvariga i länder vars elsystem är förbundna med *transmissionsnät i Sverige*.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

3 §

Överföring av el får avbrytas, om konsumenten *försummar* sina skyldigheter och försummelsen *utgör* ett väsentligt *avtalsbrott*.

Överföring av el *till en konsument* får avbrytas, om

1. konsumenten *har försummat* sina skyldigheter *enligt avtalet med nätkoncessionshavaren eller elleverantören om överföring eller leverans av elen*,

2. försummelsen *är* ett väsentligt *avtalsbrott*,

3. konsumenten *har uppmanats att inom en viss skälig tid vidta rättelse och, om försummelsen inte är en betalningsförsummelse, tillsammans med uppmaningen informerats om att överföringen annars kan komma att avbrytas*,

4. *den skäligen avses i 3 har löpt ut*,

5. *rättelse inte har skett, och*

6. *omständigheterna är sådana att det saknas anledning att befara att ett avbrott skulle medföra en personskada som inte är obetydlig eller en omfattande sakskada*.

Innan överföringen avbryts skall konsumenten uppmanas att inom viss skälig tid vidta rättelse och, i annat fall än som avses i 4 §, underrättas om att överföringen annars kan avbrytas. Sker rättelse får överföringen inte avbrytas.

Om omständigheterna ger anledning att befara att ett avbrott skulle medföra ej obetydlig personskada eller omfattande sakskada, får överföringen inte avbrytas. Det gäller dock inte om konsumenten handlar otillbörligt.

Om konsumenten har handlat otillbörligt får överföringen avbrytas trots att omständigheterna inte är sådana som anges i första stycket 6.

4 §

Om avtalsbrottet består i att konsumenten försummat att betala för överföring eller leverans av el gäller, utöver vad som anges i 3 §, att konsumenten sedan tiden för rättelse gått ut skall uppmanas att betala inom tre veckor från det att han har delgetts uppmaningen och en underrättelse om att överföringen annars kan avbrytas. Ett meddelande om den uteblivna betalningen skall samtidigt lämnas till socialnämnden i den kommun där konsumenten får el överförd.

När försummelsen är en betalningsförsummelse, får överföringen avbrytas endast om

1. betalningen avser överföring eller leverans av el,

2. förutsättningarna för avbrytande enligt 3 § är uppfyllda,

3. konsumenten efter att den tid för rättelse som avses i 3 § första stycket 3 löpt ut har uppmanats att betala inom tre veckor från det att konsumenten har delgetts uppmaningen tillsammans med information om att överföringen annars kan avbrytas,

4. ett meddelande om den uteblivna betalningen samtidigt med uppmaningen enligt 3 har lämnats till socialnämnden i den kommun där konsumenten får elen överförd,

5. de tre veckorna som avses i 3 har löpt ut,

6. socialnämnden inte inom de tre veckorna skriftligen har meddelat den som lämnade meddelandet enligt 4 att nämnden tar på sig betalningsansvaret för skulden,

7. betalningen inte är gjord, och

8. fordringen inte är tvistig.

Sker betalning eller är fordringen tvistig får överföringen inte avbrytas. Överföringen får inte heller avbrytas om socialnämnden inom den tid som anges i första stycket skriftligen har meddelat den som lämnat underrättelsen att nämnden tar på sig betalningsansvaret för skulden.

5 §

Innehavaren av nätkoncessionen och elleverantören har rätt till skälig ersättning av konsumenten för kostnader som föranleds av åtgärder som nämns i 3 och 4 §§.

En nätkoncessionshavare eller elleverantör har rätt till skälig ersättning av konsumenten för kostnader för

1. uppmaningar och information till konsumenten enligt 3 och 4 §§,

2. meddelanden till socialnämnden

den enligt 4 §, och
3. avstängningsåtgärden.

12 kap.

Skyldighet att informera myndighet om avbrytande av överföringen av el

16 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för nätkoncessionshavare att informera en myndighet om avbrytande av överföringen av el till elanvändare och skälen till avbrytandet.

13 kap.

5 §²⁰

Nätmyndighetens beslut enligt 2 kap. 1, 4–5, 14, 15, 15 b, 15 j–16 a och 17 §§ får överklagas till regeringen, om ärendet avser en stamledning. Detsamma gäller beslut att inte inleda en omprövning efter en ansökan som avses i 2 kap. 15 c §, om ärendet avser en stamledning eller en utlandsförbindelse.

Nätmyndighetens beslut enligt 2 kap. 1, 4–5, 14, 15, 15 b, 15 j, 16, 16 a och 17 §§ får överklagas till regeringen, om ärendet avser en ledning som ingår i ett transmissionsnät.

Nätmyndighetens beslut att inte inleda en omprövning efter en ansökan som avses i 2 kap. 15 c § får överklagas till regeringen, om ärendet avser en ledning som ingår i ett transmissionsnät eller avser en utlandsförbindelse.

6 §²¹

Följande beslut av nätmyndigheten får överklagas till mark- och miljödomstol:

1. beslut i frågor om nätkoncession enligt 2 kap. 1, 4–5, 14, 15, 15 b, 15 j–16 a och 17 §§, med undantag för ärenden som avser en

Andra beslut av nätmyndigheten enligt 2 kap. än de som anges i 5 § får överklagas till mark- och miljödomstol.

²⁰ Senaste lydelse 2013:207.

²¹ Senaste lydelse 2013:207.

stamledning,

2. beslut om gränserna för en nätkoncession för område enligt 2 kap. 12 §,

3. beslut att inte inleda en omprövning efter en ansökan som avses i 2 kap. 15 c §, om ärendet avser en regionledning som inte är en utlandsförbindelse,

4. beslut om föreläggande enligt 2 kap. 15 h § andra stycket,

5. beslut om återkallelse av nätkoncession enligt 2 kap. 18 §, och

6. beslut om återställningsåtgärder enligt 2 kap. 19 och 20 §§.

Beslut enligt 2 kap. 15 c § att inleda en omprövning får dock inte överklagas.

7 §²²

Följande beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol:

1. beslut av nätmyndigheten i fråga om

a) samlad redovisning och enhetlig nättariff enligt 3 kap. 3 § och 4 kap. 4 § första stycket,

b) anslutning av anläggning enligt 3 kap. 6–8 §§,

c) dispens enligt 3 kap. 9 b §,

d) kostnader för mätning enligt 3 kap. 11 och 14 §§,

e) ersättning vid inmatning av el enligt 3 kap. 15 §,

f) metodprövning enligt 4 kap. 1 a §,

g) tillstånd enligt 4 kap. 6 och 7 §§,

h) nättariffer för mindre produktionsanläggningar enligt 4 kap. 10 §,

i) intäktsram enligt 5 kap. 3, 11–13, 15–17, 26 och 27 §§,

j) godkännande av metoder för att utforma balansavtal enligt 8 kap. 4 a §, och

Andra beslut av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag än de som avses i 5 och 6 §§ får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

²² Senaste lydelse 2015:259.

k) förseningsavgift enligt 12 kap. 8 och 11 §§,

2. beslut av en tillsynsmyndighet enligt 12 kap. 2–4 §§, samt

3. beslut av den systemansvariga myndigheten om ersättning till den som enligt 8 kap. 2 § beordrats öka eller minska produktionen av el.

Den systemansvariga myndighetens beslut enligt 8 kap. 2 § får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till *kammarrätt*.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till *kammarrätten*.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2. Den som före den 1 januari 1998 har beviljats nätkoncession för en utlandsförbindelse och inte är ett transmissionsnätsföretag eller en juridisk person där ett sådant företag har ett bestämmande inflytande får inneha nätkoncessionen trots 2 kap. 10 § andra stycket första meningen. I fråga om en sådan nätkoncession tillämpas inte 2 kap. 18 § första stycket 3.

3. För en intäktsram som fastställts före ikraftträdandet tillämpas 5 kap. 6–9 §§ i den äldre lydelsen i stället för 5 kap. 1, 7, 9 och 11 §§.

4. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för en sådan omprövning enligt 5 kap. 12 eller 13 § i den äldre lydelsen som har inletts före ikraftträdandet.

5. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:710) om certifiering av stamnätsföretag för el

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (2011:710) om certifiering av stamnätsföretag för el samt 1 kap. 1 §, 2 kap. 1 och 2 §§, 3 kap. 5–7 och 9 §§, 4 kap. 5 § och 5 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag (2011:710) om certifiering av stamnätsföretag för el

Lag (2011:710) om certifiering av transmissionsnätsföretag för el

1 kap.

1 §

I denna lag finns bestämmelser om certifiering av *stamnätsföretag*.

I denna lag finns bestämmelser om certifiering av *transmissionsnätsföretag*.

Bestämmelser om certifiering finns även i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och om upphävande av förordning (EG) nr 1228/2003.

2 kap.

1 §

Ett *stamnätsföretag* får inte bedriva överföring av el *i stamledning* utan certifiering enligt denna lag.

Ett *nätföretag* får inte bedriva överföring av el *för annans räkning genom ett transmissionsnät* utan certifiering enligt denna lag.

2 §

Certifiering får beviljas efter ansökan av den som avser att bedriva överföring av el *i stamledning* om kraven i 3 kap. 1 a och 1 f–1 j §§ ellagen (1997:857) är uppfyllda.

Certifiering får beviljas efter ansökan av den som avser att bedriva överföring av el *för annans räkning genom ett transmissionsnät* om kraven i 3 kap. 1 a och 1 f–1 j §§ ellagen (1997:857) är uppfyllda.

I fråga om en person från tredje land, eller ett företag som kontrolleras av eller kan antas komma att kontrolleras av en eller flera personer från tredje land, krävs vidare att en certifiering inte äventyrar en trygg energiförsörjning i någon medlemsstat i Europeiska unionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om krav för certifiering när det gäller en sådan person eller ett sådant företag som avses i andra stycket.

3 kap.

5 §

Ett certifierat *stamnätsföretag* ska till nätmyndigheten anmäla planerade transaktioner som har betydelse för bedömningen av om företaget uppfyller kraven i 3 kap. 1 a och 1 f–1 j §§ ellagen (1997:857).

Ett certifierat *transmissionsnätsföretag* ska till nätmyndigheten anmäla planerade transaktioner som har betydelse för bedömningen av om företaget uppfyller kraven i 3 kap. 1 a och 1 f–1 j §§ ellagen (1997:857).

6 §

Nätmyndigheten ska ompröva en certifiering

1. efter en anmälan enligt 5 §,
2. efter en begäran från Europeiska kommissionen, eller
3. om det annars finns anledning att anta att ett *stamnätsföretag* inte uppfyller kraven i 3 kap. 1 a och 1 f–1 j §§ ellagen (1997:857).

3. om det annars finns anledning att anta att ett *transmissionsnätsföretag* inte uppfyller kraven i 3 kap. 1 a och 1 f–1 j §§ ellagen (1997:857).

7 §

Nätmyndigheten ska återkalla en certifiering, om *stamnätsföretaget* inte längre uppfyller kraven i 3 kap. 1 a och 1 f–1 j §§ ellagen (1997:857).

Nätmyndigheten ska återkalla en certifiering, om *transmissionsnätsföretaget* inte längre uppfyller kraven i 3 kap. 1 a och 1 f–1 j §§ ellagen (1997:857).

9 §

Europeiska kommissionen och nätmyndigheten får begära att från ett *stamnätsföretag* eller ett företag som *bedriver produktion av eller handel* med el få de upplysningar och få ta del av de handlingar som de anser behövas för att förutsättningarna för certifiering ska kunna bedömas.

Europeiska kommissionen och nätmyndigheten får begära att från ett *transmissionsnätsföretag* eller ett företag som *producerar eller handlar* med el få de upplysningar och få ta del av de handlingar som de anser behövas för att förutsättningarna för certifiering ska kunna bedömas.

4 kap.

5 §

Ett *stamnätsföretag* ska till nätmyndigheten anmäla omständigheter som kan leda till att en eller

Ett *transmissionsnätsföretag* ska till nätmyndigheten anmäla omständigheter som kan leda till att

flera personer från tredje land får kontroll över *stamnätsföretaget* eller *stamnätet*.

en eller flera personer från tredje land får kontroll över *transmissionsnätsföretaget* eller *transmissionsnätet*.

5 kap.

1 §

Nätmyndigheten utövar tillsyn över att *stamnätsföretag* följer denna lag.

Nätmyndigheten utövar tillsyn över att *transmissionsnätsföretag* följer denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.